

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGA SEKCIJA

SKLEP

Pritožba št. 847/17
Boris ŽIGON in Miran KEBER
proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (druga sekcija) je 3. novembra 2020 kot senat v sestavi:

Valeriu Grițco, *predsednik*,

Branko Lubarda,

Pauliine Koskelo, *sodnika*,

in Hasan Bakırcı, *namestnik sodnega tajnika sekcije*,

ob upoštevanju navedene pritožbe, vložene 23. decembra 2016,

ob upoštevanju stališč, ki jih je predložila tožena vlada, in stališč, ki so jih v odgovoru predložili pritožniki,

po razpravi sklenilo:

DEJSTVA

1. Pritožnika, Boris Žigon in Miran Keber, sta slovenska državljana. Boris Žigon se je rodil leta 1953 in živi v Renčah. Miran Keber se je rodil leta 1954 in živi v Volčji Dragi. Pred Sodiščem ju je zastopala M. Djurković, odvetnica, ki deluje v Kopru.

2. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopala A. Vran, državna odvetnica.

A. Okoliščine zadeve

3. V nadaljevanju so povzeta dejstva v zadevi, kot so jih predložile stranke.

4. Pritožnika sta edina družbenika družbe z omejeno odgovornostjo ES, ki posluje v skladu s slovensko zakonodajo. Oba pritožnika sta kot kapitalski vložek plačala 12.241 evrov, zato je vsak od njiju postal 50-odstotni lastnik osnovnega kapitala družbe. Boris Žigon je bil tudi izvršni direktor družbe.

5. Glavna dejavnost družbe je bila gradnja objektov, največja naložba pa velika poslovna in stanovanjska zgradba v Kopru, ki je bila namenjena prodaji na trgu (v nadaljnjem besedilu: gradbena naložba v Kopru). Družba je za izvedbo gradbenega projekta pridobila posojila dveh bank, ki so bila zavarovana s hipoteko na omenjeno zgradbo. Po besedah pritožnikov je do zamud pri gradnji prišlo zaradi zapletov, ki so bili povezani s finančnimi težavami pogodbenikov družbe, vendar je bila na koncu gradnja dokončana, zgradba (razen pritličja) pa je bila decembra 2013 pripravljena za prodajo.

1. Stečajni postopek

(a) Predlog za začetek stečajnega postopka in ugovor dolžnika

6. M. B. je 16. oktobra 2014 vložila predlog za začetek stečajnega postopka zoper družbo ES. Navedla je, da je bila zaposlena v družbi ES in da ji v družbi že več kot tri mesece niso izplačevali plače, davkov ali prispevkov. Zatrnila je, da ima družba že dolgo zamrznjene račune in ni mogla poravnati zapadlih obveznosti. Poleg tega je predložila tudi dokument, ki so ga izdali davčni organi in iz katerega je razvidno, da družba v obdobju med januarjem 2013 in julijem 2014 ni izplačevala njene plače, davkov in prispevkov.

7. Okrožno sodišče v Novi Gorici je 29. oktobra 2014 družbo ES (kot dolžnika) obvestilo o predlogu za začetek stečajnega postopka (glej odstavek 6 zgoraj). Družbo je obvestilo tudi, da ima pravico vložiti ugovor in navajati, da ni insolventna ali da domnevna terjatev upnice ne obstaja. Če je družba že sprejela ukrepe za finančno prestrukturiranje, jo je sodišče pozvalo, da vloži zahtevo za odložitev odločanja o začetku stečaja, ki ga je vložila upnica (v nadaljnjem besedilu: zahteva za odložitev odločanja). Če dolžnik ne ugovarja ali vloži zahteve za odložitev odločanja, bo sodišče uporabilo domnevo o insolventnosti, kot je to določeno v tretjem odstavku 235. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljnjem besedilu: zakon o insolventnosti, glej odstavek 23 spodaj), in brez preučitve kakršnih koli dokazov o dolžnikovi insolventnosti začelo stečajni postopek.

8. Družba za upravljanje terjatev bank (v nadaljnjem besedilu: DUTB), ki je obravnavala terjatve bank, ki so financirale gradbeno naložbo v Kopru (glej odstavek 5 zgoraj), je 11. novembra 2014 vložila predlog za začetek stečajnega postopka zoper družbo ES zaradi neporavnanih terjatev v višini 40.301.833 evrov. Dne 5. decembra 2014 je prijavila udeležbo v predhodnem stečajnem postopku v zvezi s predlogom za začetek stečajnega postopka M. B. (glej odstavek 6 zgoraj).

9. Družba ES je 14. novembra 2014 vložila ugovor zoper predlog za začetek stečajnega postopka M. B. (glej odstavek 6 zgoraj), v katerem je trdila, da ta oseba ni navedena v kadrovski evidenci družbe.

10. Dne 22. decembra 2014 je Okrožno sodišče v Novi Gorici opravilo obravnavo. Družba ES, ki jo je zastopal izvršni direktor (Boris Žigon), je

vztrajala, da namerava svoje premoženje prodati in odplačati dolgove. Po njenem mnenju je bil predlog za začetek stečajnega postopka DUTB prenatrjen, saj so pogovori o reševanju finančnega položaja in odplačilu dolgov družbe ES že potekali. Domnevno je imela družba kupca za gradbeno nalozbo v Kopru. Tako je družba potrebovala še dva dodatna meseca za poravnavo vseh terjatev. Na isti obravnavi je M. B. vztrajala, da bi morala družba ES razglasiti stečaj. Glede argumenta o prihajajoči prodaji premoženja družbe je navedla, da je bila prodaja že poskušana, a ni uspela. Prav tako je predložila posodobljen dokument davčnih organov in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje o njenem zaposlitvenem statusu v družbi. Zastopnik DUTB je prav tako vztrajal, da bi morala družba ES razglasiti stečaj, in opozoril, da pogovori z dolžnikom o reševanju njegovega finančnega položaja niso bili uspešni.

(b) Sklep o začetku stečajnega postopka

11. Okrožno sodišče v Novi Gorici je 29. decembra 2014 odločilo, da bo začelo stečajni postopek zoper družbo ES. Presodilo je, da je M. B. predložila dokaze, ki jih je izdal Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in ki kažejo, da je od aprila 2006 zaposlena v družbi. Po drugi strani pa dolžnik ni predložil nobenih dokazov, s katerimi bi izpodbijal trditve o njenem zaposlitvenem statusu v družbi. Poleg tega je M. B. predložila tudi dokazne listine, ki so jih izdali davčni organi in ki kažejo, da ji dolžnik od januarja 2013 do septembra 2014 ni izplačeval plače in prispevkov (glej odstavek 6 zgoraj). Dolžnik se s svoje strani ni niti skliceval niti ni dokazal, da bi M. B. kar koli izplačal, odkar je vložila predlog za začetek stečajnega postopka ali odkar so bili izdani dokumenti, ki dokazujejo neplačilo plače in prispevkov. Poleg tega je sodišče poudarilo, da je bila dolžnikova nezmožnost poravnanja neporavnanih dolgov v daljšem obdobju – trajnejša nelikvidnost – eden od razlogov pri ugotavljanju dolžnikove insolventnosti. M. B. je vložila predlog za začetek stečajnega postopka na podlagi četrtega odstavka 14. člena zakona o insolventnosti (glej odstavek 23 spodaj), ki določa neizpodbojno pravno domnevo o trajnejši nelikvidnosti. Po pregledu dokazov je sodišče ugotovilo, da je bila M. B. v času vložitve predloga za začetek stečajnega postopka zaposlena pri dolžniku in da prispevki, ki se obračunajo ali plačajo hkrati s plačilom plač, niso bili izplačani več kot dva meseca. Sodišče je ugotovilo, da M. B. vztraja pri predlogu za začetek stečajnega postopka in da je dokazala svojo procesno legitimacijo, zato je presodilo, da so bili razlogi za razglasitev stečaja dolžnika jasno ugotovljeni.

12. Sodišče je zavrnilo dolžnikove trditve z obravnave glede nameravane prodaje gradbene nalozbe v Kopru. Predvsem je ugotovilo, da je dolžnik zaprosil za preložitev obravnave, saj je trdil, da bo predpogodba o prodaji gradbene nalozbe podpisana 22. decembra 2014. Kljub temu je dolžnik na obravnavi, ki je potekala isti dan, zaprosil za več časa za prodajo lastnine in se ni skliceval na navedeno predpogodbo. Glede dolžnikovega argumenta, da

je DUTB privolil v tak dogovor, je sodišče ugotovilo, da je DUTB sam vložil predlog za začetek stečajnega postopka in da vztraja, da družba razglasi stečaj (glej odstavek 10 zgoraj).

13. Stečajni upravitelj, ki je bil imenovan v stečajnem postopku zoper družbo ES, je 24. januarja 2015 M. B. odpovedal pogodbo o zaposlitvi.

(c) Pritožbeni postopki

14. Družba ES in pritožnika kot njegova družbenika sta 30. januarja 2015 vložila identično pritožbo zoper sklep sodišča prve stopnje o začetku stečajnega postopka. Oporekala sta upravičenost do plače M. B., saj sta trdila, da je ustanovila svoje podjetje in bila od julija 2013 tudi njegova izvršna direktorica. Po njenem mnenju se domneva trajnejše nelikvidnosti ne bi smela uporabljati, saj je M. B. nekdanja zaposlena, domneven neporavnan dolg pa je zapadel že davno, preden je vložila predlog za začetek stečajnega postopka. Poleg tega sta trdila, da je stečaj družbe z znatnimi sredstvi nesorazmeren ukrep. Sodišče bi moralo preveriti celoten finančni položaj dolžnika, predvsem navedbe v zvezi z gradbeno naložbo v Kopru, in dejstvo, da so njegove bančne vloge presegle vrednost 1.400.000 evrov, da bi lahko tako ocenilo dolžnikovo zmožnost odplačila zapadlih zneskov. Po njenem mnenju M. B. ni dokazala, da družba dolga ne bi mogla odplačati z uporabo svojih sredstev. Poleg tega bi morala svojo terjatev zahtevati v okviru izvršilnega postopka.

15. M. B. je 5. marca 2015 v stečajnem postopku predložila terjatve v višini 35.372 evrov, ki so nastale na podlagi njene pogodbe o zaposlitvi.

16. Višje sodišče v Ljubljani je 1. aprila 2015 zavrglo pritožbo pritožnikov kot prepozno in zavrnilo pritožbo družbe kot neutemeljeno, hkrati pa ponovilo ugotovitve sodišča prve stopnje. Med drugim je ugotovilo, da bi morala družba zahtevo za odložitev odločanja o začetku stečajnega postopka vložiti v 15-dnevnem roku. Ker tega ni storila, ji je bilo ob pritožbi onemogočeno, da bi se kakor koli izrekala o vrednosti svojih sredstev.

17. Pritožnika in družba so vložili ustavno pritožbo zoper sklep višjega sodišča, v kateri trdijo, da začetek stečajnega postopka krši načelo sorazmernosti. Pritožnika prav tako zatrjujeta kršitev pravice do pravnega sredstva.

18. Ustavno sodišče je 22. junija 2015 v obravnavo sprejelo ustavno pritožbo pritožnikov zoper sklep višjega sodišča o zavrnitvi. Ustavne pritožbe družbe v obravnavo ni sprejelo. Ustavno sodišče je 12. maja 2016 razveljavilo sklep o zavrnitvi višjega sodišča, zadeva pa je bila glede pritožbe pritožnikov vrnjena Višnjemu sodišču v Ljubljani v novo odločanje.

19. Višje sodišče v Ljubljani je 1. junija 2016 zavrnilo pritožbo pritožnikov in potrdilo sklep sodišča prve stopnje. Ponovilo je, da je M. B. kot zaposlena dolžnika in njegova upnica dokazala svoj položaj za vložitev predloga za začetek stečajnega postopka v skladu z 231. členom zakona o insolventnosti (glej odstavek 23 spodaj). Predložila je dokaze, ki

podkrepljujejo njen zaposlitveni status ter upravičenost do plače in prispevkov, čemur dolžnik ni ugovarjal. Izjave pritožnikov glede družbe M. B. so v zvezi z njenim zaposlitvenim statusom nepomembne. Poleg tega je M.B. tudi dokazala, da ji dolžnik v obdobju med januarjem 2013 in septembrom 2014 ni izplačeval obveznih socialnih prispevkov in plače. Niti pritožnika niti dolžnik niso ugovarjali dejstvu, na podlagi katerih se je v skladu s četrtem odstavkom 14. člena zakona o insolventnosti uporabljala domneva o trajnejši nelikvidnosti, zato se je družba obravnavala kot insolventna. Njihove navedbe o vrednosti dolžnikovega premoženja so bile na podlagi ugotovljenega stanja insolventnosti družbe opredeljene kot nepomembne. Prikazati bi morali, da je imel dolžnik več zaposlenih in da je minimalno plačo, davke in prispevke izplačeval brez dvomesečne zamude. Poleg tega se glede na ustrezno sodno prakso domneva o trajnejši nelikvidnosti ne bi uporabljala, če bi imel dolžnik več zaposlenih in bi pri izplačilu plače ali prispevkov zamujal le pri enem zaposlenem, ki je bil poleg tega tudi nekdanji zaposleni. Sodišča glede stališč, ki so bila predstavljena v ugovoru in pritožbi, niso imela razloga, da bi ugotovila, da je imela družba več zaposlenih in da izplačilo njihovih plač in prispevkov ni zamujalo več kot dva meseca.

20. Pritožnika sta 9. julija 2016 vložila ustavno pritožbo, v kateri sta trdila, da sklep o začetku stečajnega postopka zoper družbo ES krši načelo sorazmernosti.

21. Ustavno sodišče je 6. septembra 2016 zavrnilo sprejetje ustavne pritožbe, ki sta jo vložila pritožnika, v obravnavo.

22. Okrožno sodišče v Novi Gorici je 20. septembra 2017 zaradi pomanjkanja pravnega interesa zavrnilo predlog za začetek stečajnega postopka, ki ga je vložil DUTB (glej odstavek 8 zgoraj), saj je ugotovilo, da se je stečajni postopek zoper družbo ES začel že 29. decembra 2014 (glej odstavek 11 zgoraj).

B. Upoštevani domača zakonodaja in praksa

23. Ustrezne določbe Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list Republike Slovenije, št. 13/14, z ustreznimi spremembami) se glasijo:

14. člen – insolventnost

"(1) Insolventnost je položaj, ki nastane, če dolžnik oziroma dolžnica:

1. v daljšem obdobju ni sposoben poravnati vseh svojih obveznosti, ki so zapadle v tem obdobju (v nadaljnjem besedilu: trajnejša nelikvidnost), ali
2. postane dolgoročno plačilno nesposoben.

...

ŽIGON IN KEBER proti SLOVENIJI, SKLEP

(3) Če se ne dokaže drugače, velja, da je dolžnik postal dolgoročno plačilno nesposoben:

1. če je vrednost njegovega premoženja manjša od vsote njegovih obveznosti (v nadaljnjem besedilu: prezadolženost),

...

(4) Velja in nasproten dokaz ni dovoljen, da je pravna oseba, podjetnik ali zasebnik postal trajneje nelikviden, če za več kot dva meseca zamuja:

1. s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali

2. s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem,

in takšno stanje traja na dan pred vložitvijo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti."

231. člen – upravičeni predlagatelj

"Predlog za začetek stečajnega postopka je upravičen vložiti:

...

3. upnik, ki verjetno izkaže:

– svojo terjatev do dolžnika, proti kateremu predlaga začetek postopka, in

– okoliščino, da dolžnik zamuja s plačilom te terjatve več kot dva meseca,

..."

234. člen – postopek z dolžnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka

"...

(4) Družbenik dolžnika /.../ lahko izpodbija domnevo insolventnosti /.../ s pritožbo proti sklepu o začetku stečajnega postopka, ki ji mora priložiti dokaze o tem, da dolžnik ni insolventen."

235. člen – postopek z upnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka

"...

(2) Dolžnik lahko v 15 dneh po prejemu upnikovega predloga za začetek stečajnega postopka ugovarja, da ni insolventen ali da upnikova terjatev ne obstaja.

(3) Če dolžnik izjavi, da z upnikovim predlogom za začetek postopka soglaša, ali če v 15 dneh po prejemu ne vloži niti ugovora iz drugega odstavka tega člena niti zahteve iz prvega odstavka 236. člena tega zakona, velja, če se ne dokaže drugače, da je dolžnik insolventen.

(4) Za izpodbijanje domneve o insolventnosti iz tretjega odstavka tega člena se smiselno uporabljata tretji in četrti odstavek 234. člena tega zakona."

236. člen – zahteva za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka

"(1) Dolžnik lahko/.../ zahteva, da sodišče odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka, ker bo z izvedbo finančnega prestrukturiranja odpravil svojo insolventnost /.../."

239. člen – odločanje o začetku stečajnega postopka

" ...

(2) Če dolžnik vloži ugovor /.../ mora sodišče /.../ razpisati narok /.../.

" ..."

242. člen – sklep o začetku stečajnega postopka

" ...

(2) Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, lahko pritožbo proti temu sklepu vloži tudi družbenik stečajnega dolžnika.

" ..."

PRITOŽBA

24. Pritožnika sta se v skladu s 1. členom Protokola št. 1 h konvenciji pritožila, da je sklep o začetku stečajnega postopka zoper družbo ES nesorazmeren ukrep, saj zadevni dolg znaša le 7.000 evrov, medtem ko ima družba v lasti znatna sredstva.

PRAVO

25. Pritožnika sta trdila, da pomeni sklep o začetku stečajnega postopka zoper družbo ES kršitev 1. člena Protokola št. 1 h konvenciji, ki se glasi:

"Vsaka fizična ali pravna oseba ima pravico do mirnega uživanja svojega premoženja. Nikomur se ne sme odvzeti lastnina, razen če je to v javnem interesu v skladu s pogoji, ki jih določa zakon, ter ob spoštovanju splošnih načel mednarodnega prava.

Ta določba pa nikakor ne omejuje pravice držav, da uveljavljajo zakone, za katere menijo, da so potrebni za nadzor nad uporabo premoženja v skladu s splošnim interesom ali za zagotovitev plačila davkov, drugih prispevkov ali denarnih kazni."

A. Status žrtve

26. Vlada je ugovarjala statusu žrtve pritožnikov. Navedla je, da ima družba ES lastno pravno osebnost in je izključni lastnik svojih sredstev. Stečajni postopek se je začel zoper družbo kot pravno osebo, ki je bila neposredno prizadeta zaradi ukrepa, zoper katerega sta se pritožila pritožnika. Spregled pravne osebnosti družbe ni bil upravičen, saj bi lahko družba sama vložila pritožbo na Sodišču, potem ko je ustavno sodišče odločilo, da ustavne

pritožbe ne bo sprejelo v obravnavo (glej odstavki 18 zgoraj; primerjaj in vzporejaj *Vujović in Lipa d. o. o. proti Črni gori*, št. 18912/15, 20. februar 2018), prav tako pa ni bilo neposrednega posega v kapitalne vloške pritožnikov, pritožnika pa tudi nista trdila, da je prišlo do poseganja v pravice glede njihovih lastniških deležev.

27. Pritožnika vztrajata, da sta pritožbo na Sodišču vložila v svojem imenu kot družbenika družbe. Kot taka sta bila upravičena do deleža dobička družbe in do preostanka njenega premoženja, če bi družba prenehala obstajati. Navedla sta, da sta izgubila premoženje družbe, v katero sta vlagala. Premoženje družbe je bilo po znižani ceni prodano v stečajnem postopku. Pritožnika, ki sta kot zavarovanje za plačila družbe uporabila osebno lastnino, sta tvegala izgubo svojih prihrankov, dobička in hiš.

28. Sodišče ugotavlja, da sta se pritožnika v bistvu pritožila zaradi začetka stečajnega postopka zoper družbo z ločeno pravno osebnostjo. Vprašanje, ki se poraja, je, ali lahko pritožnika kot družbenika družbe sama zatrujeta, da sta bila neposredno prizadeta zaradi tega sklepa in sta zato "žrtvi" v pomenu 34. člena konvencije (glej *Eckle proti Nemčiji*, 15. julij 1982, odstavek 66, serija A, št. 51).

29. Sodišče ugotavlja, da sta imela pritožnika v lasti 100-odstotni delež družbe (glej odstavek 4 zgoraj) in sta bila zato "izključna" lastnika te družbe (glej *Ankarcrona proti Švedski* (sklep), št. 35178/97, ESČP 2000-VI, in *Glas Nadežda EOOD in Anatolij Elenkov proti Bolgariji*, št. 14134/02, odstavek 40, ESČP 2007). Zato in v nasprotju z dejanskim stanjem v primeru *Agrotexim in drugi proti Grčiji* (24. oktober 1995, odstavek 65, serija A, št. 330-A), kjer so imele družbe pritožnikov v lasti približno le polovico delnic zadevne družbe, ne obstaja tveganje, da bi prišlo med družbenikoma do nasprotujočih si mnenj glede dejanskega stanja kršitve pravice do mirnega uživanja premoženja ali glede najprimernejšega odziva na tovrstno kršitev. Nadalje Sodišče ugotavlja, da sta bila pritožnika upravičena do uveljavljanja pravnih sredstev glede sklepa o začetku stečajnega postopka zoper družbo na domačih sodiščih (glej odstavki 14 in 20 zgoraj), ki so ju prepoznala kot družbenika družbe (glej odstavki 12 in 21 zgoraj). Zato Sodišče meni, da lahko pritožnika razumno trdita, da sta žrtvi v skladu s pomenom 34. člena konvencije v zvezi z izpodbijanimi ukrepi glede njune družbe.

B. Neupoštevanje šestmesečnega pravila in neizčrpanje domačih pravnih sredstev

30. Vlada navaja, da je bil del pritožbe, ki se nanaša na domnevni poseg v sredstva družbe, vložen nepravčasno, saj je bil prvi sklep ustavnega sodišča (glej odstavek 18 zgoraj) končna domača odločitev o zadevi. Poleg tega trdi tudi, da - glede na pomanjkanje pomembnih argumentov v ugovoru in pritožbi zoper sklep o začetku stečajnega postopka - niti pritožnika niti družba niso ustrezno vsebinsko izčrpali domačih pravnih sredstev.

31. Pritožnika trdita, da sta izčrpala vsa domača pravna sredstva, vključno z ustavno pritožbo.

32. Sodišče ugotavlja, da je ustavno sodišče sklep o ustavni pritožbi zoper sklep o začetku stečajnega postopka pritožnikov sprejelo 6. septembra 2016 (glej odstavek 21 zgoraj). Ta pritožba je bila na Sodišče vložena 23. decembra 2016, torej manj kot šest mesecev po zadnji odločitvi domačega sodišča. Zato je treba ugovore vlade v tem pogledu zavrniti. Poleg tega je Sodišče ugotovilo, da sta pritožnika v postopkih na domačih sodiščih trdila med drugim tudi, da je bil sklep o začetku stečajnega postopka zoper družbo ES nesorazmeren v razmerju do vrednosti sredstev družbe (glej odstavka 14 in 20 zgoraj). Zato zavrača ugovore vlade v zvezi z neizčrpanjem notranjepravnih sredstev pritožnikov.

C. Zloraba pravice do pritožbe

33. Vlada navaja, da sta pritožnika s pristranskim, nepopolnim in zavajajočim prikazom dejstev zlorabila pravico do pritožbe. Predvsem sta zamolčala pomembna dejstva o slabem finančnem položaju družbe, vključno z dejstvom, da so bila vsa sredstva družbe pod zastavno pravico in da so bili njeni bančni računi zamrznjeni. Poleg tega je odškodninski zahtevek M. B. znašal 35.372 evrov, in ne 7000 evrov, kot sta trdila pritožnika.

34. Pritožnika sta vztrajala, da sta svoje navedbe podajala na podlagi predloga za začetek stečajnega postopka M. B. Vsekakor sta menila, da je bila njena terjatev v razmerju do sredstev družbe nesorazmerno majhna.

35. Sodišče ugotavlja, da se pritožba razen v izjemnih primerih zavrne kot zloraba pravice do pritožbe, če zavestno temelji na neresničnih dejstvih (glej *Gross proti Švici* [VS], št. 67810/10, odstavek 28, ESČP 2014). Sodišče meni, da navedbe pritožnikov v njuni prvotni pritožbi Sodišču glede stečajnega postopka zoper družbo ES in finančnega položaja družbe, čeprav bi lahko bile bolj izčrpne, ne povzročajo okoliščin, ki bi upravičile odločitev o razglasitvi pritožbe za nesprejemljivo kot zlorabo pravice posameznika do pritožbe.

D. Očitna neutemeljenost

1. Navedbe strank

(a) Vlada

36. Vlada navaja, da sklep o začetku stečajnega postopka ni posegel v premoženje pritožnikov. Sredstva družbe so bila nezadostna za poravnanje vseh upnikovih terjatev, gospodarska vrednost lastniških deležev pa nič. Otvoritvena bilanca stanja družbe z 29. decembra 2014, ki jo je pripravil stečajni upravitelj, je pokazala izgubo v višini več kot 23.000.000 evrov. V letnem poročilu družbe za leto 2013 je navedeno, da je družba ES z izgubo delovala že leto pred začetkom stečajnega postopka. Večina sredstev družbe

je obstajala v obliki obveznosti do upnikov, vključno s prispevki v kapital pritožnikov, ki so bili predmet zastavne pravice. Bančni računi družbe so bili od septembra 2012 do začetka stečajnega postopka večinoma zamrznjeni. Zato M. B. v izvršilnem postopku ni mogla prejeti povračila za svojo terjatev.

37. Vlada je ob predpostavki obstoja posega trdila, da je bil le-ta sorazmeren s ciljem, ki so ga želeli uresničiti, tj. zaščita upnikov. Neizpodbojna pravna domneva trajnejše nelikvidnosti, ki se uporablja v tem primeru, je bila uvedena leta 2009 kot odziv na gospodarske razmere v državi. Jasno je bila opredeljena v zakonodaji in ima predvidljive posledice. Njen namen je bil lajšati dokazno breme, ki se v stečajnih postopkih postavlja na delavce kot upnike, katerih golo preživetje ogrožajo njihovi plačilno nesposobni delodajalci. Poleg tega je zakonski okvir upošteval javni interes, saj je bilo plačilo davkov in prispevkov potrebno za zagotavljanje javnih storitev in socialnega varstva.

38. Po navedbah vlade domnevni poseg pritožnikoma ni naložil prekomernega bremena. Družba je bila daljše obdobje nelikvidna, transakcijski računi družbe pa so bili zamrznjeni. M. B. je bila le ena od upnikov; DUTB je prav tako vložila predlog za začetek stečajnega postopka, 76 upnikov pa je svoje terjatve vložilo v okviru stečajnega postopka. Družba ni navedla nobenih ukrepov za finančno prestrukturiranje, ki bi jih je sprejela za premostitev težav, nastalih zaradi trajnejše nelikvidnosti, prav tako pa ni zahtevala odložitve. Pritožnika bi lahko vplivala na upravljanje obratovanja družbe. Poleg tega je država v skladu z Zakonom o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in zadrug v težavah predvidela sredstva za družbe s finančnimi težavami in tako omogočila njihovo preživetje.

(b) Pritožnika

39. Pritožnika vztrajata, da družba ni bilo dolžna M. B. plačevati plače, saj je bila zaposlena v svojem lastnem podjetju. V stališčih Sodišču navajata, da je imela družba veliko drugih zaposlenih, ki so bili vsi seznanjeni s tem, da bodo zamujena plačila poravnana, ko bo gradbena naložba v Kopru prodana. Navedla sta tudi, da bi lahko M. B. družbo zapustila. Poleg tega bi morala poskusiti svojo terjatev izterjati v okviru izvršilnega postopka. V zvezi s tem sta navedla tudi, da je vrednost gradbene naložbe v Kopru sodni izvedenec za gradbene zadeve septembra 2012 ocenil na 42.500.000 evrov. V okviru stečajnega postopka je bila ta zgradba največjemu upniku družbe, DUTB, prodana za okoli 20.000.000 evrov. Poleg tega so bančne vloge družbe znašale več kot 1.400.000 evrov. Skupna vrednost sredstev družbe je pred stečajnim postopkom znašala 47.638.848 evrov, s čimer je presegala vrednost terjatev, ki so bile nato prepoznane v stečajnem postopku (46.005.257 evrov).

40. Pri podajanju svojih stališč Sodišču sta pritožnika potrdila, da družba ob začetku stečajnega postopka ni imela likvidnih sredstev, s katerimi bi lahko poravnala terjatev M. B., prav tako pa ni mogla izvesti ukrepov za

prestrukturiranje. Družbi ni uspelo predložiti nobenih dokazov, da bi se stečajnemu postopku lahko tako izognila. Vsa sredstva družbe so bila vezana v gradbeno naložbo v Kopru, ki je bila dokončana in pripravljena za prodajo. Vztrajali so, da je dolžnik potreboval nekaj mesecev, da bi to premoženje prodal in odplačal svoje dolgove. Kljub temu bi morala sodišča ob upoštevanju vrednosti terjatve M. B. na eni in vrednostjo sredstev družbe na drugi strani v skladu z načelom sorazmernosti njen predlog za začetek stečajnega postopka zavrni.

2. Presoja sodišča

41. Sodišče poudarja, da je treba pri posegu v mirno uživanje premoženja doseči pravično ravnovesje med zahtevami splošnega interesa skupnosti in zahtevami po varstvu temeljnih pravic posameznika. Skrb za vzpostavitev tega ravnovesja se odraža v strukturi 1. člena Protokola št. 1. kot celoti. Zahtevano ravnovesje ne bo doseženo, če mora oseba nositi individualno in prekomerno breme (glej *Sporrong in Lönnroth proti Švedski*, 23. september 1982, odstavek 69 in 73, serija A, št. 52). To pomeni, da mora biti prisoten razumen odnos sorazmernosti med uporabljenimi sredstvi in ciljem, ki se želi doseči (glej *James in drugi proti Združenemu kraljestvu*, 21. februar 1986, odstavek 50, serija A, št. 98).

42. V zadevnem primeru je Sodišče najprej ugotovilo, da je bila s sklepom o začetku stečajnega postopka družbi ES odvzeta pravica do upravljanja in razpolaganja z njeno lastnino in je zato, ne glede na to, ali je vodil do prodaje sredstev družbe po nižani ceni, pomenil izvajanje nadzora nad uporabo premoženja v skladu s pomenom drugega odstavka 1. člena Protokola št. 1 (glej *Albertsson proti Švedski* (sklep), št. 41102/07, 7. februar 2012).

43. Nadalje Sodišče ugotavlja, da je sklep o začetku stečajnega postopka zoper družbo sprejelo Okrožno sodišče v Novi Gorici, potrdilo pa ga je Višje sodišče v Ljubljani v skladu z določbami zakona o insolventnosti (glej odstavek 23). Tako je poseg v premoženje družbe temeljil na zakonu. Poleg tega je bil namen izpodbijanega sklepa, da bi upnikom družbe zagotovili izplačilo. Tako je imel poseg legitimen cilj, ki je bil v splošnem interesu, tj. varstvu pravic drugih (glej med drugim *Luordo proti Italiji*, št. 32190/96, odstavek 68, ESČP 2003-IX). Sodišče mora presoditi, ali je bilo doseženo pravično ravnotežje med zahtevami splošnega interesa skupnosti in zahtevami po varstvu temeljnih pravic posameznika.

44. Sodišče kot bistvo pritožbe pritožnikov ugotavlja, da bi morala domača sodišča zavrni predlog za začetek stečajnega postopka M. B., saj je bil zadevni dolg nepomemben v primerjavi z znatnimi sredstvi družbe. Kot posebno pomembne obravnava naslednje ugotovitve.

45. Prvič, sklep o začetku stečajnega postopka je bil sprejet v okviru kontradiktornih postopkov, v katerih so lahko družba in pritožnika predložili dokaze in argumente, s katerimi bi na domačih sodiščih izpodbijali domnevo o nelikvidnosti, vendar jim to očitno ni uspelo (glej odstavek 7 in 10 zgoraj).

Izpodbijani sklep okrožnega sodišča je bil dobro utemeljen, pritožnika pa sta bila upravičena do celovite presoje s strani pritožbenega sodišča (glej odstavke 11–19 zgoraj). Zato Sodišče ugotavlja, da jim je bilo v okviru postopkov kot celote primerno omogočeno, da pristojnim organom predstavijo svoja stališča z namenom, da bi se vzpostavilo pravično ravnovesje med nasprotujočimi si interesi v tem primeru.

46. Drugič, Sodišče je glede utemeljenosti terjatve M. B. ugotovilo, da so domača sodišča o zaposlitvenem statusu M. B. in obstoju nepravilnih terjatev do družbe presojala na podlagi dokaznih listin, ki so jih izdali pristojni organi (glej odstavek 11 zgoraj). Pritožnika sta v domačih postopkih trdila, da terjatev M. B. ne obstaja in da v družbi ni bila zaposlena. Vendar v podporo svojih navedb nista predložila nobenih dokazov, zato so ostale neutemeljene. Poleg tega v spisu nič ne nakazuje na to, da bi se domača sodišča v svoji presoji motila. Sodišče v skladu s temi ugotovitvami soglaša, da je bila M. B. v obravnavanem obdobju zaposlena v družbi, ki ji v obdobju med januarjem 2013 in septembrom 2014 ni izplačevala plače in prispevkov.

47. Nazadnje Sodišče v zvezi z vprašanjem, ali je bil glede na finančno stanje družbe začetek stečajnega postopka upravičen, ugotavlja, da so domača sodišča insolventnost družbe ugotovila na podlagi neizpodbojne domneve o trajnejši nelikvidnosti v skladu s četrtem odstavkom 14. člena zakona o insolventnosti (glej odstavek 23 zgoraj) in ne na podlagi vrednosti sredstev družbe. Kljub temu pa Sodišče ne more zanemariti dejstva, da je imela družba po otvoritveni bilanci stanja družbe z 29. decembra 2014 veliko več obveznosti kot sredstev. Poleg tega je družba z izgubo delovala že leto pred začetkom stečajnega postopka. Njeni bančni računi so bili zamrznjeni, glavni naložbeni projekt pa je bil predmet zastavne pravice. V spisu ni navedeno nič, kar bi nakazovalo na to, da bi lahko M. B. uspešno pridobila plačilo svojega dolga v okviru izvršilnih postopkov ali da bi lahko izkoristila kakršen koli drug primeren ali učinkovit ukrep (prim. in vzporejaj *Vaskrsić proti Sloveniji*, št. 31371/12, odstavki 81 in 83–86, 25. april 2017).

48. Prav tako Sodišče ne more zanemariti dejstva, da sta pritožnika sama priznala, da družba v tem obdobju ni bila sposobna poravnati terjatve M. B. (glej odstavek 40 zgoraj) in da M. B. ni bila edina, ki je vložila predlog za začetek stečajnega postopka, saj je kmalu za njo tako ravnal tudi velik upnik (DUTB), katerega terjatve tudi niso bile poravnane (glej odstavek 8 zgoraj). Poleg tega Sodišče ugotavlja, da niti pritožnika niti družba niso izkoristili možnosti za preprečitev stečajnega postopka, ki so jim bile na voljo, predvsem zahteve za odložitev odločanja, čeprav so bili z ustreznimi sklepi seznanjeni in pozvani, naj izkoristijo tovrstna sredstva (glej odstavek 7 zgoraj). S tem v zvezi Sodišče ugotavlja, da so bile navedbe na Okrožnem sodišču v Novi Gorici o vrednosti sredstev družbe in finančnih ukrepih podane prepozno in v vsakem primeru zavrjene kot neutemeljene (glej odstavke 10–12 zgoraj). Trditev pritožnikov, da je bila vrednost sredstev

podjetij večja od njegovih dolgov in da je bil izpodbijan ukrep nesorazmeren, je tako neutemeljena.

49. Ob upoštevanju vsega navedenega in poudarku, da uživajo državni organi na področju ekonomskih politik široko polje proste presoje (glej, smiselna uporaba, *Acar in drugi proti Turčiji* (sklep), št. 26878/07 in 32446/07, odstavek 33, 12. december 2017), Sodišče ugotavlja, da sklep o začetku stečajnega postopka zoper družbo ES za pritožnika ne pomeni individualnega in prekomernega bremena. Tako za sodišča ni mogoče trditi, da niso izpolnila svoje dolžnosti vzpostavljanja pravičnega ravnovesja med lastniškimi interesi pritožnikov in splošnimi interesi skupnosti.

Torej je pritožba v smislu tretjega odstavka 35. člena konvencije očitno neutemeljena in jo je treba zavrniti v skladu s četrtem odstavkom 35. člena konvencije.

Iz teh razlogov Sodišče soglasno

*razglaš*a, da je pritožba nesprejemljiva.

Sestavljeno v angleškem jeziku in poslano v pisni obliki
26. novembra 2020.

Hasan Bakırcı
namestnik sodnega tajnika

Valeriu Grițco
predsednik